

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom karita male stvari, a nesloga sve pokrva.“ J. P. P.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodplatni se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 vrb. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; i u sluđuju opotovanja na pogodbe za upravom. Novci se šalju poštarskom naputnicom (asasno postalo) imo, primaju i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi uredništvo na otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana naplaćuje. „NAŠA SLOGA“ islazi svakog četvrtka na otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana naplaćuje. Naboljejevanj listu se ne primaju. — Prodajata a poštarinom stoje 5 for., sa soljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 sjeleom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Naboljejevanj listu se ne primaju. — Prodajata a poštarinom stoje 5 for., sa soljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 spol godine. Izvan carovine više poštarine. Na malo 1 br. 5 vrb.

Poziv na predplatu.

Izide eto i sedamnaesta godina, što našemo naš list na krilo milog nam roda. Pred vratismohvala Bogu osamnajstoj godini. Posljednjom narodu na novu predplatu, čvrsto se našamo, da će nam ostati vjorni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se i ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Prodajata a poštarinom za otolu godinu stoji za imućnije fr. 5. a za soljake fr. 2. Za pol godine poleviću, izvan carovine za poštarinu više. Novce ne treba šaljati u započadenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Valija postale).

Buduć da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom nadovokje svojoj dužnosti, jer nije lepo ni pravdovalost primati ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju u svojih krajevah po listu svo, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloga“.

Istarski sabor.

Otvorenje (I. sjednica).

Previšnjim patentom 28. novembra t. g. sazvan je pokrajinski istarski sabor k svojoj redovitoj godišnjoj sjednici na mjesto svojega sjela za dan 9. decembra t. g.

Toga dana odpiovao je presvjotli biskup poročko-puljski sv. misu u stolnoj crkvi, a presvjotli saborski predsjednik otvorio sabor u sabornici. Spomenuo je, da se je kasno sabor otvorio radi pregovarah izmedju obijuh polah države; da su tokom godine stigle pokrajinu razne nezgode, slaba vremena i kolera, i da su sve oblasti, crkvene, državne i autonomne nastojale, da priteku u pomoć mjestom kolerozim, te da su osobito priznanje zaslužili ljecnici svojom požrtvovnošću. Rekao je, da će sabor kao uvijek razpravljati triezno sve predmete i proporući osobito razpravu promućuna, da bude isti mogao bit potvrđen prije svrhe godine od Nj. Veličanstva. Na svrbi je pozvao na uzleki trokratkoga „Erviva“ Nj. Veličanstvu, čemu se je i odazvalo te urokao sljedeću sjednicu za 10. t. m.

Članovah saborskih bilo je malo. Nekom je zapričilo vrijeme, drugi su

izostali misleći si, što ću u saboru kod otvorenja, koje nije nego formalnost. Ovi posljednji načina pravo, jer kad bi svi tako rekli, onda nobi ni jednoga bilo. Prvim se namože prigovoriti, jer je tu viša sila, koju nemogu oni svladati. Radi silno jugovino i u moru i u zenku parobrodni nisu mogli taj dan do Porčca. Trobali su čekati sljedeći dan ili ulariti kopnomim putem, al tako, da su došli jedva kasno nođu ili jedva sljedeći dan.

Vladin povjoranic je o. kr. namjestaški savjetnik vitez Gumer.

II. sjednica.

Predsjednik komendatur Vidulloh. Vladin povjoranic vit. Gumer.

Zamjalski odbor sastupan u podpunom broju, ostalih saborskih članovah 10. — Položili su svadano obadnje novi saborski članovi vit. Babuder i dr. Lius. Predsjednik objavi, da su ispridili svoju odlutnost presji biskupi Glavina i Foresti poslovi, dr. Dalhelo noranpoložili, te da je Detranosohi dobio trodnevni dopust. Najavio je novo zakoniku osnovu, kojom se im' jaju neko ustanovo u vrhođu lovnoa prava i još koje malenkost.

Glavni porno, što se je obavilo, bili su izvori tajnikah, revizorah i članovah posljednjih saborskih odborah.

Saborski potvornici raznoimo je po dvie litografovane odulejo svankom sabornikom članu, i to jednu na imeni dvojice tajnikah i kontrolo revizorah, a drugu sa sadam imenah odhara finansalnoga za pot imenah politicko-ekonomickoga i toliko imenah odhara školekoga.

Skoro zatim je isti potvornik pohrao prvu oduleju, pohrao izručio ga. dvojici saborskih članovah, a predsjednik ugriniso kao tajnik gg. dr. Bubba i dr. Lius, kao revizora gg. Bembo, Crisanaz, Joaneloh, Zargarih, Rizi i Zambloh. (Revizori bi imali predlagavati saborske atonograficko zapitanke).

Sljede je onda pobit i izručihla drugo odulejo kao i kod prve, a predsjednik priglasio odahranim 1.) u finansalni odbor gg. Campitelli, Crisanaz, Doblanovich, Jeaveloh, Rizi, Sbiat, Venter; 2.) u politicko-ekonomicki gg. Bembo, Csaniani, Costantini, Praggiacomo, Mraoh; 3.) u školski gg. Babuder, Bubba, Costantini, Lius, Sompiochlo.

Gg. Laginja i Spindit nisu odali ni jeane ni druge odulejo; g. Crisanaz (kao ređoj izbrisao je svoje ime iz finansalnoga odhara a metnuo ime g. Laginja, i g. Babuder bi ređi, da je nešto bilježio prije nego je odao drugu oduleju, al o tom svem nije g. predsjednik ništa spomenuo.

Pozvav članove odhara, da se urede medju sobom, t. j. da si svaki izabere predsjednika i tajnika, urede sljedeću sjednicu za 13. t. m. o 11. uri, opaziv, da se zna, da će koji oboj rešiti koji predmet i da će dnevni red na vrijeme razdijeliti.

III. sjednica.

Predsjednik dr. Vidulloh. Saborskih članovah zajedno sa predsjednik kakih 20. Vladin zastupnik vit. Gumer.

Zapisnice prvih dvjjuh sjednicah se pročita i odobri.

Medju prihobitelj spomine g. predsjednik, da je g. Zambloh dao osam dnevni dopust radi njegovih službenih poslovah, da g. Bolmarohol nemože k sjednici jer je holestan, da je razdijelio zakoniku osnovu glade ceste Buzet-Dravuz-Gorovlje koliko se tiče pazinskoga kotara, da su predahništvo pripiele prošnje sveuđilnih tajnikah u Graou i Beđu, kao i prošnja učiteljah pučkih i gradjanskih školek za pohiblanje plaće.

U drugoj točki dnevnoga reda izvješuje predsjednik dr. Pettis o izborih novih

članovah saborskih dra. Liusa i vit. Babudera, koji su za vrijeme izvješuju iz sabornice izabiti i predlaže u ime sabornjaka odhara, da se ih otobri pošto su redovito obavljali. Predlozi su primljeni jedun za drugim.

U tređoj točki izvješuje dr. Campitelli u ime finansalnoga odhara, 1. o računah zaklade »Učitel novci drugih« za godinu 1885; 2. o računah zaklade bratovđinskih za istu godinu; 3. o računah za 1885 i proradunja za 1887, zaklade mirovinah pokrajinskih članovah; 4. o računah zaklade zemljalnoga odhara za god. 1885; 5. o računah i bilanah vjerođjelovoga zemljalnoga zavoda za 1885. Rađuni pod točkoma 1., 2. i 3. (proradunja) bili su primljeni do završaja i odobreni kako je izvjestitelj predložio.

Kod točke 2. ređe zastupnik Spindit najprije izvalaki pak tajnikah, da nelma osobito primjetbe k tomu računah nego da želi uđilit tom prilikom poseban prolog; je kojoga samoga se vidi njegovu obravloženje te potrebu drugoga dodavati. Prolog taj glasi:

»Buduć ima raznih obđinah, u kojih uprava bratovđinskih nepredlađu godimisa zemljalnoga odhara računah, nit upotrebiljuju dotičnih odhodakah u propisane svrhe, to jest jedun dio za crkve, drugi za škole, treći za potrebu školek, predlađuim, gledom takodje na želju izrađenu na finansalnoin saborskom odhara u III. sjednici 1884, da se pozovo slavni zemljalni odbor, koj ima na temelju 5. 13. odnosaoga pravilnika, nadzorovati upravu dohodakah bratovđinskih, da mu gotimisa predlože računah i da dohodake upotrebiljuju u svrhe kako je propisano«.

Pošto je goep. predlađatelj spomenuo, da tako glasi prolog u jeziku, kojim se on u saboru sluđi, ređe da će ga predložiti i u taljanskom prevodu, što i učini.

Predsjednik zapita, da li se prolog podupire i kad su unali predlađatelj i gg. zastupnici Jenko, Laginja i Bembo (a prisutna je bio i g. Crisanaz i Babuder) se dalo ga u razpravu. Nogo, neopslavly se nitko, ređe izvjestitelj Campitelli, da nesoleni potrebim o tom govoriti, i predsjednik dade prolog na glasovanje i kad se pao ređe isti, da nije u ostalom potreban, jer zamjalski odbor već i onako žini što prolog zahtjeva. Dakako, sad ne bilježe već moguće dalje govoriti o toj stvari.

Kod točke 4. ustade zastupnik dr. Laginja i ređe: prije nego izjavim moj sud o završnom računah zaklade desetinek, molim naš slavni zamjalski odbor, da nam ređe, što i koliko je do sad uđinio za izvršanje saborske odluke od 9. decembra 1885, polaj koje bi se imalo a. cr. vladom dogovoriti, da ona uzme na se što duguju pojedini i ime desetinek i predlađu dugove utjeruju zajedno u parki teđam više godinah, začuđoljuđu se za 4% interesa i 2% odplate kapitala svake godine.

Govornik stoji i žeka odgovor. To traje nekoliko hipah, pak na to ređe: kad mi se nednje nikakva odgovora i pošto lanjski račun nije osnovan na načelih sadržanih u mojih predlozih lanjske godine, koja država za jedino spasnosna izjavljam, da neću glasovati za odobrenje toga završnoga računah.

Takar na to je dr. Pettis u ime junte odgovorio, da nebi bio dužan na pitanje odgovoriti jer nespada u razpravu nego ipak tvrdi, da je gore ređeni predlog poslan o. kr. vlad i da je on, oblast tražihla nekakva razjašnjenja, al još odgovora u stvari nelma nikakova. (Goep. predsjednik zapit nije kazao, kad je zem. odbor to razsiao i koliko je stvar cesarskoj vladi razjasnijo).

Po običaju izvjestitelj ređe, da te nespada u račun, a većina ga odobri.

Kod 5. točke izvjestitelj g. dr. Campitelli sav. uznesen nad uspjehom, koga banka polujeje predlaže, da se izvjestije k reditnoga fonda uzme na znanje podpunim zadovoljstvom.

G. dr. Laginja ređe: kreditna banka je zavod zemaljski, koji je priznan i izvan naše zemlje i njegovom napredku moravino se voditi svi bez razlike, ipak nam dužan nešto opaziti želeć, da ostane u medjah pokrajine ali da u njoj bita vraženo. Poznato mi je nalme, da je naš kreditni zavod pred nekoliko vramena dno ni posudu što sluđuju forinlih jednoj moralnoj onohi, itina je. Ili 100 000 for. možo biti tako dobro osigurano kao drugih 100 zalatko po 1000 for. ali kojim se, da može doći doha, kada ono tjele nebudu moglo placati na taj kapital 1000 for. svake godine. S druge strane znam šovjaka, koji je ponudio u hipoteku zemljo, prodavajno preko 8000 for. u malo kasnije prodavajno je sve njegovo audienim putem na otari slauda i nekolkio otola for; prilozin je molionahil sva potrebite stvari, donopukon i topograficki plan svojega posjedaj; pitno je 1000 for. kojimi bi se bio izvalio svih dugovah a medju tim i onako odobralih rukah, kakovih ima žilhože u svakom kraju Istre.

Čudan sluđaj hođe, da mu je bio dana treća državna prodaja za jedan tih dugovah. Taj se dovjok namože pomoći jer je prošio godine plaćio preko 80 for. odkupa od desetine (ezonera) a ovo godine je trgao za njega gozdoje visoki orar. Takov neratnik dobio je od naše banke odgovor, da mu nemože dati posude, jer ja junta nije odobrihla. Ja dobro pojim, da je kreditni zavod novđani zavod i da mu ime prva briga bili sigurnost kapitala i odplate interesa, pa uprav za to mislim, da se nebi pogrešlo, kad bi se točno podatilo o stanju takova šovjaka nekoga sveđelika, glavara itd., jer u sluđaju koakim nam gori spomenuo, potrebno je poskobi šovjaka, da laglim načinom izplati svoje dugove, buduće se inače bač u zalvoznost, pak negospodavati onako dobro, kako bi mogao. Dakle na malo riječi propoćunam, da se osobiti obzir uzma na malo pojednako, koji su drugdja zaduženi i teško kaminate plaćaju. (Živio na strati majlino).

G. zastupnik Sbiat izjavi, da je njema kao predsjednik upravu kreditnoga zavoda osobito drago, što je predgovornik dno priliku, da može javno koju ređi o dječvarju njegovom. U svakom pitanju da postupaju svom mogućom strogošću i svadano i da nekuđu drugo, nego li kreditne banke. Dugovori ob onim velikom zajmu od 100 000 for. da su dugo i dugo trajali i onda tekar, da je zajam dozvoljen, kad se je uprava osvjadila, da će bit kapital posve zagotovljen i interesu na dođu izplacivani. Glade manjih zajmovah, da su jih dani mnogo, osobito na otobaj, premda su dvojih, možo li vrednost hipotekah bit onoliko, kolika njim se je prikazivala, ali su davali jer su se osvjadodili o točnoj izplati kamatah. Sluđaja, o kojem je govorio g. Laginja, da se nasjeća, nego ako se je prošnju odobilo, to je znak, da nisu našli dovoljno sigurnosti, bud u hipoteki ponudjeno, bud u osobnom kreditu moljeju. Da pako banka izvrstno profit svakom očekivanju napreduje, vidi se iz toga, što se njezine založnice prodavaju povrh nominalne vrednosti, t. j. po preko 102 za 100.

Goep. zastupniku dru. Gambiati članu se, kao da nije g. Sbiat dosta reknu, niko se, kao da pridodao, da mu se čini, da je zastupnik Laginja olijao na obduku ko paraku kad je govorio o zajmu o 100 000 for. pak da je vrlo duđno, kako se može podvojiti o tom, da obđina neče moći amagati interesa, premda je u njoj budh, kojih dvojtica bi takov dug lahko izplacili. I prem nego Kopar nikad ni ovrano ni materijalne teže prepsati, da nebi toliko emogao.

Nakon toga uzet je račun i bilanah kreditnoga zavoda na znanje od strane saborske većine. O četvrti i posljednjoj točki izvješuje u ime školskoga odhara g. dr. Lius o završnom računah pokrajinske školek zaklade za god. 1885; i utvrdi, da se je potrošilo preko 11 000 for. manje nego li

bljasku proračunano, predložiti, da se uzme na znanje, a to se po vedini i učini. Nakon toga, urede gosp. predsjednik sljedeću sjednicu za 15. dec. o 11. uri.

Razprava proti R. Camusu.

(Konač)

Na to dobi riedo državni odvjetnik, koji progovori kako slijedi:

Prisustvujud današnjoj razpravi, skoro nehotice mi se namli želja, da još jednom zapuhne blagi vjetrić sladkog mira, sloge i ljubavi, i da, slavo! jedne zemlje opet postanu brada.

Davši ovo ovako oduška mojem dušavu, koje se u meni radja kao ljubitelju lute, u kojoj ved toliko godinal živim, ovo me k svomu svanju javnog tuđitelja.

U Pazluu žalbibože nezadno sudražati nesloge; ondje se stranke ljuto marze; boj med Talijani i Hrvatii, je ondje svaki dan na dnevnim redu.

Mi znamo, da je upravno više onog grada bilo netom sastavljeno nakon šestostke izborne horbe, da je hrvatska stranka pobijedila i da je gosp. Ante Bertosa bio izabran predjednikom onog vidoa.

Predpostaviv to, sve nas na dan 30. septembra poaljše podne u pazlinskoj obdinskoi dvorani, gdje sjede skupljeni članovi onog upravnog vidoa.

Znamo, da je k onoj sjednici došlo obdinstvo više nego obdino. — Noznam a koga razloga, ni Bertosa kudo, da se je bilo hojiti izgreda i da je radi toga bilo odlučeno držati tajnu sjednice. Usled toga pozvao je Bertosa obdinstvo, da isauđe iz dvorane, ali ovo nije zato marilo, to je barun Stundl, vladin povjeronik bio prisiljen posredovati, naloziv oruđnikom, da dadu Bertosa naing ovršiti. Radi toga nastade velika buka i žika tako, da su se oni od vedine t. j. Slavni pobojali, da se štogod neugodna nedogodi, a svjedok Sloković nam voli, da se je bojaz, da se srudi galorija.

Znamo, da je onom prilikom palo oktrih riedih proti hrvatskoj strani. Bertosa nas u tom pogledu očajgurava, da je, stojeđ na svom mjestu, vidio Camusa na galeriji namirnjom od ostalih i čuo kako je isti tri ili četiri puta zavikao: »Viva l'Italia, morto alla Cronzina i fuori gli schiavi, d'ind a isto vrlomo ruke kanu da hođe ostale potaćnuti, da njegove riedi opotuju. Sablaznjun rad takva Camusova ponabandja, rođe kanud na intogor ovo kako se ponabandju Talijani, vidu dari »Viva Italia. — Ovo Bertosine riedi duo je svjedok Sloković i Dr. Čoh; ova dvojica se doduše nalazu štio se josika štio u kojem su bilo izvedone. Nas medjutim malo briga za jezik; stalno jest, da su one riedi izrođene bile.

Voli, se da je Bertosa sve ono ismetilo iz stranačkih razlogah. Istina je, da nije nitko drugi duo štio je Camus vikao, nu pošto se Bertosa onaj čas obratio svojim susjedom a riedim gori navedenim, mora se vjerovati, da ih je u istinu duo. I sasvim tim, da drugi nije onih riedih duo i da branitelj imade, kako veli, na raspoloženje još drugih 20 do 30 svjedokah, opazmah da je vrlo lahko, da ih u onoj buki nije duo nego Bertosa sam, jer je on imajuđ peziti na red, morao vedu: pozornost obratiti galeriji i navlastito Camusu, koga je bio opazio nemirnjim od ostalih.

Mi smo čuli kano svjedoke, dva šandarara, Kliseca, Slokovića i Dra. Čoha; svi ovi iskazaše, da nisu čuli inkriminiranih riedih, ali ipak, obzrom na ono, štio sam prije spomenuo, nemože to oslabiti Bertosina iskaza. — Nu recimo, da i nije Camus izrekao onih riedih; tajitiae nemože, da je izrekao one »fuori gli schiavi.

Sam Camus je to priznao u prediztragi; to nam svjedoci zaplenik po samom Camusu podpisao, a taj nam je; zato dovoljan dokaz, tim više, štio to potvrđuju i mnoge druge šijanice i danas potvrđene, jer imamo osim Bertosa, izkaz Kliseca i dvojice šandarar, koji to potvrđuju.

Imamo konačno samu ispravu, Camusa; koji je rekao šandararu kad ga je zapalo: »i drugi su vikali kao i ja; mene samoga zatvarate.

Sad obzrom na to, da je Camus jedao od ugrijanib, da je on svoje riedi poprato aliđ ruke, hotedi potaknuti i ostale, da

vidu štio i on, nemože se podvojiti, da on nije izrekao barem riedi »fuori gli schiavi. Radi toga je on bio obuzan rad predstupka smotanja javnoga mira predviđena u §. 305. k. z. A to je baš sluđaj onđe predviđjen, jer je Camus riedi i činom poticao druge, i to činom nemoralnim i zakonom zabranjenim, na neprijateljstvo proti narodnosti i carstvu priznatoj i tim nepatriotično djeio pođino.

Nvo Vam u kratko protizvod razprave. Kad vi gospodo sudoi nebište bili osvjedočeni, da je Camus izrekao riedi: »Viva Italia e morte alla Cronzina« ostaje nedvojbeno, da je vikao: »fuori gli schiavi; riedi one, koje same po sebi sadnjavaju učinak prestupka predviđjena u §. 305 k. z.

Otagotičnih okolnostih nevidim doduše na tarat obuzenika; govoro pađe njomu u prilog njegova mladost; dosadanja neporočnost i ugrijanost, koja je u onom času u njomu vladala.

Naka izvodi dakle slavni sud proglašiti Camusa krivim prestupka predv. u §. 305. k. z. bez obzira na riedi: »Viva l'Italia e morte alla Cronzina« smatrnjuđ dokazanimi ostale.

Nakon govora državnog odvjetnika, dobi riedo branitelj Dr. Marko Costantini, koji je ujedno jedan od vodjah i najžeđlijih protivnikah hrvatskih u Pazluu i, ako se nevaramo, rođjak obuzenikov. On govori najprije na dugo i široko o *maršij prapraznjoj i sumatljivoj* (1), koju nekoi od hrvatske stranke gođje proti svomu, štio onđu talijanskom dike. I ovaj proces da je prozvod takve maršije. Napnda namim na *ovio naprstofojan nadim* na Bertosi, koga zove »politim danuonijantom i klevetnikom«. Nasioji dokazati kuko nije Camus vikao »Viva l'Italia i morte alla Cronzina« pa opet napada na Bertosa jer da je »kalestiozno zaplenik dođine sjednicu tim, štio uljo svoj unesno sve štio se za vrijeme isto u dvoranu i nakani, da obrnati kod vlade Talijana i da je donuoirao baš Camusa jer jo član obitaji, koja je poznata sa svoje ljubavi do talijanske stvari. *Priznaje nadaly, da je obuzenik isto »fuori gli schiavi« i štio veli, da on nije bio ni prvi ni jedini koji je to vikao, da su vikali svi, koji su se na galeriji nalazili i. — namjerom, da prosvjeduju proti Hrvatima, koji su u viedu sjednici (Čujte ljudii Op. slaganu). I pošto su svi zajedno, u koru vikali nije bilo moguće, da Camus koga na to potišo. — Odo bravnjuđi ili neodobravjuđi kriđi obdinstva u javnih sjednicah, da su dopustili (Valjda u Tunquzliji) Op. slaganu). Nalije veli, da nije moguće niti pomisliti, da je obuzenik izustio one riedi sa izazvati odpor sa strane Hrvatih; jer to nije moguće rad jednostavnog razloga, štio u Pazluu *neima Zvotaak* i (Ta štio je ono nad u obdinskome zastupstvu namisto vašoga dađo, Marohetto dragi? Op. slaganu).*

Zaključuje, i Camus nije pođino nikakvo zlo djelo i zato trađi, da se ga od obuzbe riedi.

Državni odvjetnik u protuodgovoru dokazuje, kako je vrlo lahko moguće, da u velikoj buki netko čuje štio drugi neđu i obratno, a branitelj sa svoje strane opet hođe, da protivno dokaže. Sud se potom povuđe u svoju sobu i za pol sata vratilo se u dvoranu, gdje predsjednik izreše osudu, kojom se Camus riešava od obuzbe. Državni odvjetnik pravlja ništovnu žalbu.

Razloge osude povijesnog sude, dopititi čemo, ako nam ikako prostor lista dopusti, u jednom od sljedećih brojevah.

DOPISI.

Iz Bersekšine mjeseca decembra 1880. — Čekali smo dugo, da će Vam se koji iz ovih stranah javiti, da vam opise ovogodisnju Heltau, stanje u obćini i koljšta zanimiva, al naše očekivanje bijaše uzaludno. Dovolite dakle meni g. uređniče, da Vam to najveštjim perom i seljačkom rukom naritam, a vi izvolite poglediti, kako najbolje znate.

Ovdije urodi svake godine ako je i dobro ljeto, malo žito, jer nije bilo polja gdje da urodi, pošto su naše kmetarite njihve zasadije po etuda trajem i ulkami, izazam onoga štio je visoko u gor. Ova je godina bila slaba za žito jer za mjeseca maja suša unistila; žitko je bilo nekoliko tko ga je rano sadio; turkio je u povoljnoj godini malo a ove skoro ništa;

ulikah skoro ništa, jer se ih ju jako malo prikralo a od ovih ved dió od suše ostalo i opvalo; zolja je na mnogih mjestih posva izginito i štio je preostalo, bez glavah se je izatelo. Što nam je najbolje trud laplato, bijaše gradnja i krompir. Natraili smo svaki priliku mjeru; bilo je lepo; zdravo i zrelo, atoga ju i dobro vino, ali ga valja i dobro upotrebiti i kakovu laz a biju zagraditi. Krompir ako je i malo, dobar je i tečan.

Naša je obdinska uprava sada u vried-nih i poštenih rukah. Koll g. upravitelj toll g. tajnik nastoje na sve načine, da poboljšaju stanje i napredak obdine; poštjenjaci su i u svakom obštrni čak-mu-šavi.

Naši narodni protivnici iz Lovrana pustio nas sada na miru, pošto su nam zadali dosta potrkajne jođbitkom oro godina i to samo, da prihvae svojemu mljeniku komad polenta (jer na kašu se jadi). Napostovali su nas premda im nismo mi nikada nikakva žia unidili ved samo zato, štio hranimo naš premili jezik, kojega su u njih majke naučile, ako i ne sve, baran, je onoga, koji je sa svojom majkom bio izgolojav hođao po Brsekšini od kuće do kuće, da dobiu pedicu suhlih smokav ili kakav žalogaj. Naš g. plovac ljudi nas odinako ljubuju; štio nam sve kuko želimo i hođemo tuđo, da se nemožemo ništio na njega potaknuti, ved jedino pohvaliti. Iz zahvalnosti kolimo mu iz svaga srca, da ga Bog poživi mnogo godina medju nam.

Djeću našu podučuje u školi Jur četiri godine g. Niko Puhlić, rođom iz Ruško na otoku Krku. To vam je voma dobar i pametan mladić, koji vjeđ svoje dušnosti na obde autovoletvo puka i obitastih.

Naha plovinija ima šest četah, a svaka dova svojeoga seokoga glavnara ili četarju; koji su baš ovih danah dobiili svoje trogodisnje dekrete; četiri su bili iznova potvrdjeni, jedan jo izruđio svoj dekret, a jednomo bio jo oduzet, i proti njegovoj volji na drugoga četara izabrati. Sa štio mi se na štio, kto nije u njim, on im je protivnik. Svih pak šest četah noima ako ne dva protivnika, a ti su takovi, da sa svojim stranc kudu proslanjaju. Kada štio imovnika (inventare) oni tako proslanjaju, da neki toga draše mogno nijedan na denđi pliniti. Zna se, da su se izradili, da će oni dobro ostati traje i čumu al mi ih pitamo, koliko hrvatskih nakron se kroz godine hrvatskom štio? Što se je štio prosvjeduje? Je li drva ili kolci za traje? G. Kumićić imado malu lađicu od 4-5 toneladah pak noima niti pol godine hrvatskih drvah za peljati na Rieku, a ono štio voz izradite vedinom iz podanka kopa-lanah. Sudimo dakle, da se nemože pod-niposto ostati tra i kolci, koji ga drži, jer se donesu nego oba jedan plod. Gdje je kakov tra, oni ga brzo opaze, ali se vido ono promado kamenja na krajinjive, štio je maršij poljođioje težikom mukom batom raslio i pralicom izvadilo, prije nego je tra zasado.

Znađe se dapađe, da im je neki gos-povnar komu su proslanjivali rekao: znate, ovdje uobitastu kako onđu, gdje smo bili, jer njiva je nu kamenitu tu na kraju, ako čovjek ne pazi hođe moliku prebiti o kumen. Na ovo opravdano riedi, štio se je zagrozio jedan ovako: mudi, jer naka buduć govorio, drugdje čemo još obrati štimali. Ovdje se štio nimalo ne-dreže na prisegu, koju su polođili pred svoznajduđim Bogom, prije nego su dobiili svoje dekrete, ved se obazro više na mirnu opazku, koju izusti čovjek, koji znado polodaj i vriednost svoje njive. Nu mi ih opominjemo, da pregledaju ma: u nedatku prošlost, jer naši ljudi govore, da su slrotsko suze vrudje nego ranoj-puno žaljezo; naka paze, da im koja us dušu nekajna.

Ni ovo kao da im nije dosta jer hvate gg. šinovnikom ili istomu g. sudou, koji piše inventar, da Zagore imadu mnogo novacah i da dobro stoje. Gospodni im vjerovali možda, da se neki bili sami osvjedočili štio i kako je u Zagorju. One, koji hvate Zagore svjetujemo, naka se požure da g. Tome Kumićića i naka im pokaze njegovu glavnu knjigu, iz koje će se osvjedočiti, kako su bogati Zagore. Da nije mlitoviti g. Kumićića mnoge bi blo do sada iz kuće iztjerno. Neka popitaju otas g. Kumićića, koliko se Zagoracah tust-fizikim meom, kada tako dobro stoje pak ča vidjeti, koliko njih duguje štio su za bolesniko uzeli jur od više vremena kakovu libruu mesa.

Zagore i Udrili valja drugu modu, da ves takovi više ne budu.

Pogled po svijetu.

U Trstu dne 15. decembra 1886.

Od O. t. m. zasjedaju svi zemaljski sabori naše pole države.

O istarsakom saboru, dapađamo obširno izvješće na prvot strani. Ovdje imadomo toliko primjetiti, da je ovaj put talijanska većina prvo izpustila iz po-

jedinih odborah članovo manjine, t. j. hrvatsko zastupniko. Tako će gospoda i u odborih sami razpravljati zomaljsko raduno i prorađuno, a našim nepreostajo drugo, van da se u sabor-skih sjednicah izvavo o pojedinih pred-radnjah odborskih.

U goričkom saboru pozdravio je zastupniko saborski predsjednik i u slovenskom jeziku — kako to pravvednost i obzir zahtjeva — nu u Poreču nede, da znadu gospodu većino sa predjednikom ništa o jeziku dvijuh trećinah pučanstva. Bilježimo i tu nepravdu talijanske gospode, kojoj poručamo i ovom zgodom, da čemo mi ipak jednom do ovoga prava doći, pa protivili se oni tomu koliko njim drago.

Doći će vrome — a mi se nadamo, da nije tomu daleko — kad će se i sa predjedničko štioće u istarsakom saboru štiti hrvatska riedo.

U tirolskom saboru predložena je zakonska osnova o školstvu, i zomaljskoj obrani. Obadvice osnovne probuđilo su osobitu pozornost. Izštio se u prvot osobito, da drugo konfessio osim katoličko nede biti zastupano u školskom viedu. Osnova ta ustanovljuje nadalje osamgodisnji polazak škole i ostavlja državni nadzor nad školami. Zakon o zomaljskoj obrani pruža Tirolu i Vorarlbergu tolikih povlasticah i koristih, koliko njih použiva nijedna druga zemlja.

U hrvatskom saboru svršena je glavna razprava o prorađunu, nakon potdnevnihi dugih sjednicah. Kod razpravo — koja je toliko trizno i ok-biljno — govorili su najbolji govornici svihjuh stranakah. Izrođeno je toliko krasnih govorah, da bi se istimi i najvažnijih parlamenta štiti mogli. U juđorađnoj sjednici dovršena je specijalna razprava prorađunu svihjuh trih odialoh kr. zom. vlade, to je prorađun primljen u svih stavljah po prodlozihi vlade.

Doputnoja bugarskoga sabora, pristjola je srotno u Beč. Posjotila je ministara Kalnoky-a, koji njoj obeđa, da će vlasti sve moguće učiniti, da se bugarsko pitanje na temelju berlinskoga ugovora rieši. Sljedećoga dana primio je bugarska doputnoja ruski poklisar knez Lobonov. Političko egodo nisu razpravljaje. Kao štio i Lobonov, primio je doputnoja jednako prijazno turski poklisar Sadulah pašu, koji izvavi, da će porta svo učiniti, kako bi se odnošaji u Bugarskoj ustalili. Doputnoja odputovati će u poudiojalak preko Budimpešta, a njemaštio ondioštaji prijatelji nastojati će o tom, da se prepriči svaka demonstracija, koja bi mogla škoditi njezinot miniji u Rusiji. Doputnoja posjotila je i drugo zastupniko vlastih, ali većinu njih nonađje kod kuće. Tako će se vratiti iz Beča punom vriedom obećanja, koja nevroide ništa, dokle se nopoštigne podpuno sporazumljenje svihjuh volevlastih, medju kojimi igra prvu ulogu Rusija.

Ruskim listovom pišu iz Carigrada, da se je Rusija dogovorila s Turskom u bugarskom pitanju, a ovaj dogovor, da se može smatrati temeljem daljega zajedničkoga postupka obadvojih vlastih. General Kaulbars imao je odmah drugi dan poslje njegova dolazka u Carigrad konferenciju s velikim vozirom Kiumilom pašom, kojoj je prisustvovalo ruski poklisar Nelidov i turski ministar vanjskih poslovah Said pašu. Medju ruskimi diplomatami i turskimi državnicima polučeno je sporazumak s sriedioćih točkah: Rusija i Turska moraju ukloniti sadnju regonaju, jer interes Rusije i Turske iziskuje, da se u Bugarskoj ustrojii štio priju na čvratih temeljih zakonita vlada. Bugarski ministri sa-

